

№ 0225 від 23.06.2021

**Міністру освіти і науки України
Шкарлету С.М.**

Шановний Сергію Миколайовичу!

Всеукраїнська асоціація об'єднаних територіальних громад засвідчує Вам свою повагу та вдячність за сприяння у вирішенні актуальних освітніх питань та вбачає за доцільне привернути Вашу увагу до проблематики фінансування закладів загальної середньої освіти в контексті освітньої субвенції як фінансового інструменту досягнення пріоритетних цілей в освітній сфері.

В умовах, що склалися у відповідній сфері станом на теперішній час, органи місцевого самоврядування опинилися в дуже непростій ситуації. З одного боку, з різних вагомих причин вони не можуть швидкими темпами привести у відповідність до вимог законодавства мережу закладів повної загальної середньої освіти, що зумовлено:

окремими особливостями та спроможністю територіальних громад;

суттєвими відмінностями у стані оптимізації освітніх закладів у великих містах, містах, географічно розташованих поблизу великих міст, і сільських, селищних громад, невеликих міст, до складу яких, за результатами зміни адміністративно-територіальної реформи доєдналися нові території (у великих містах, у переважній більшості мережа закладів повної загальної середньої освіти або уже оптимізована, або близька до такої; більшість інших громад перебувають на тому чи іншому етапі такого процесу);

проблемами, які виникають у віддалених громадах, зокрема нещодавно утворених (розпорошеність населених пунктів, відсутність доріг, зручного сполучення між населеними пунктами, автобусів, водіїв тощо).

З іншого боку, органи місцевого самоврядування отримали чіткий посил від органів державної влади стосовно того, що за наявності закладів загальної середньої освіти з низькою наповнюваністю класів, дефіцит коштів освітньої субвенції повинен покриватися за рахунок власних доходів місцевих бюджетів. При цьому наголошується, що при максимально ефективній мережі закладів повної загальної середньої освіти оплата праці оптимальної чисельності вчителів в повному обсязі забезпечується коштами освітньої субвенції.

Асоціація ОТГ не зовсім погоджується з подібним формулюванням, оскільки доступність повної загальної середньої освіти законодавством України визначається вихідною умовою здобуття такої освіти. Будь-які зміни в конфігураціях мереж закладів повної загальної середньої освіти вимагають

прийняття органами місцевого самоврядування зважених та ефективних рішень. Окремою проблемою для органів місцевого самоврядування стає робота з громадськістю в частині пошуків переконливих аргументів на користь прийняття своїх рішень щодо оптимізації наявних мереж.

Враховуючи важливість і нагальність проблеми, доцільність прискорення процесу створення оптимальних мереж закладів повної загальної середньої освіти, Асоціація ОТГ пропонує знайти компромісні рішення, і на паритетній основі взяти спільну відповідальність представників державної та місцевої влад за процеси, пов'язані з удосконаленням/оптимізацією відповідних мереж.

Окрім запланованого удосконалення формули розподілу освітньої субвенції, дієвим допоміжним механізмом стало б внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 14 січня 2015 р. № 6 “Деякі питання надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам”. Асоціація ОТГ пропонує абзац п'ятий пункту 6 зазначеної постанови викласти у такій редакції: “За рахунок субвенції не здійснюється фінансування закладів загальної середньої освіти (крім закладів початкової школи та приватних закладів загальної середньої освіти), кількість учнів у яких становить менше 55 осіб.”.

Така позиція пояснюється тим, що якщо Закон України “Про повну загальну середню освіту” визначає, що кількість учнів у класі (наповнюваність класу) державного, комунального закладу освіти не може становити менше 5 учнів, то при наявності усіх класів, мінімальна кількість учнів у закладі повної загальної середньої освіти мала б становити принаймні 55 осіб.

Водночас, Всеукраїнська Асоціація ОТГ поділяє стурбованість щодо тих територіальних громад, в яких процес оптимізації/приведення у відповідність до вимог законодавства мереж закладів повної загальної середньої освіти з об'єктивних причин є повільним і не надто результативним, враховуючи зокрема і викладені вище особливості, та висловлює повну готовність до пошуків оптимальних шляхів результативного вирішення даного питання.

З повагою

Голова Асоціації ОТГ

Олександр Корінний